

Edicte

Atès que el Conveni de Viena sobre el dret de tractats, fet a Viena el 23 de maig de 1969, és vigent al Principat d'Andorra des del 5 de maig del 2004;

Atès que la lletra d de l'article 16 de la Llei qualificada reguladora de l'activitat de l'Estat en matèria de tractats, del 19 de desembre de 1996, disposa que es publicaran al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra totes les modificacions que puguin influir en els efectes dels tractats ja publicats;

Vista la notificació del 15 de març del 2007 del secretari general de les Nacions Unides, que, actuant en qualitat de dipositari, ha informat que el 15 de març del 2007 Guatemala ha efectuat una retirada parcial de reserva (retirada de la reserva relativa als articles 11 i 12) al Conveni esmentat;

Es fa pública la retirada parcial de reserva de Guatemala (retirada de la reserva relativa als articles 11 i 12) al Conveni de Viena sobre el dret de tractats.

Traducció (original en castellà):

Retirar la totalitat de les reserves formulades per la República de Guatemala el 23 de maig de 1969 i confirmades el 14 de maig de 1997 als articles 11 i 12 del Conveni de Viena sobre el dret de tractats.

Cosa que es fa pública per a coneixement general.

Andorra la Vella, 5 d'abril del 2007

Juli Minoves Triquell
Ministre d'Afers Exteriors, Cultura i Cooperació

Lleis qualificades

Llei 4/2007, del 22 de març, qualificada penitenciària

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 22 de març del 2007 ha aprovat la següent:

Llei 4/2007, del 22 de març, qualificada penitenciària

Índex

Títol I. Disposicions generals
Capítol primer. Principis de dret i garanties en matèria de drets i llibertats fonamentals

Article 1. Principi de legalitat
Article 2. Garanties en matèria de drets i llibertats fonamentals

Article 3. Exercici de drets

Article 4. Principi de no discriminació

Article 5. Seguretat i integritat personal

Article 6. Principis en relació amb el tracte personal en l'àmbit penitenciari

Article 7. Dignitat

Article 8. Informació sobre el règim d'internament

Article 9. Accés a prestacions

Article 10. Treball en règim penitenciari

Article 11. Dret a formular peticions, queixes i recursos

Article 12. Orientació per a la reinserció social

Capítol segon. Els centres penitenciaris

Article 13. Creació i gestió dels centres penitenciaris

Article 14. Organització dels centres penitenciaris

Article 15. Condicions materials dels centres penitenciaris

Article 16. Règim d'internament per raó de sexe, edat i altres circumstàncies personals

Article 17. Règims especials d'internament

Capítol tercer. Ingrés penitenciari

Article 18. Manament judicial

Article 19. Llibre de registre

Article 20. Expedient personal

Article 21. Mesures de comprovació i d'higiene

Article 22. Dipòsit d'objectes personals

Article 23. Disposició d'efectiu i compte especial

Article 24. Reconeixement mèdic i psicològic

Article 25. Condicions d'allotjament en cel·la

Article 26. Béns de primera necessitat

Article 27. Alimentació dels interns

Títol II. Règim penitenciari

Capítol primer. Drets i deures dels interns

Article 28. Normes de convivència dins el Centre

Article 29. Drets dels interns

Article 30. Deures dels interns

Article 31. Horari

Article 32. Relació amb el personal al servei del Centre

Article 33. Participació dels interns

Article 34. Bona conducta

Article 35. Adquisició de béns de consum i d'ús personal

Capítol segon. Comunicacions i visites

Article 36. Comunicacions orals i escrites

Article 37. Comunicacions amb l'autoritat judicial i el Ministeri Fiscal

Article 38. Comunicacions telefòniques i per via telemàtica

Article 39. Informació per motius familiars

Article 40. Intervenció i restricció de les comunicacions

Capítol tercer. Seguretat i vigilància

Article 41. Competències en matèria de seguretat i vigilància

Article 42. Cos Penitenciari

Capítol quart. Alliberament i trasllat dels interns

Article 43. Alliberament

Article 44. Accions de suport social

Article 45. Trasllat dels interns

Article 46. Permis de sortida

Article 47. Cooperació amb l'autoritat judicial

Títol III. Règim disciplinari

Capítol primer. Infraccions

Article 48. Finalitat del règim disciplinari

Article 49. Tipologia de les infraccions

Article 50. Infraccions molt greus

Article 51. Infraccions greus

Article 52. Infraccions lleus

Capítol segon. Sancions

Article 53. Sancions

Article 54. Aïllament en cel·la

Article 55. Procediment disciplinari

Article 56. Competència sancionadora
 Article 57. Criteris per a la interposició de les sancions
 Article 58. Prescripció
 Títol IV. Prestacions, treball penitenciari i dret al recurs
 Capítol primer. Prestacions als interns
 Article 59. Prestacions penitenciàries
 Article 60. Assistència sanitària
 Article 61. Activitats educatives i culturals
 Article 62. Activitats de lleure
 Article 63. Assistència psicològica i social
 Capítol segon. Treball penitenciari
 Article 64. Principis aplicables al treball penitenciari
 Article 65. Formes de realització
 Article 66. Criteris d'assignació
 Article 67. Contractació
 Capítol tercer. Mesures excepcionals, peticions i dret al recurs
 Article 68. Suspensió dels drets previstos a la Llei
 Article 69. Responsabilitat sobre el Centre Penitenciari
 Article 70. Peticions i queixes
 Article 71. Recursos
 Disposició addicional
 Disposició final

Exposició de motius

El Principat d'Andorra encara no disposa d'una llei penitenciària reguladora de l'organització del sistema penitenciari i de les condicions d'internament dels presos, que és condició necessària per disposar d'un règim jurídic complet en aquesta matèria. Actualment, les úniques fonts normatives existents són les normes de règim interior del Centre Penitenciari Casa la Vall i el Reglament de funcionaris del Centre Penitenciari, que són, però, insuficients per raó del seu rang i del seu contingut.

Aquesta situació obliga a l'elaboració d'aquesta llei per dues raons fonamentals. En primer lloc, per tal de disposar d'un marc normatiu sistemàtic i actualitzat en aquesta matèria. I en segon lloc, per la necessitat de conciliar el règim de privació de llibertat inherent a l'ingrés en un establiment penitenciari amb els requisits establerts per la Constitució.

Com és evident, el règim d'internament comporta l'afectació d'un dels drets bàsics de la persona, com és el de

la seva llibertat, i la col·loca dins una relació, derivada de la naturalesa del règim penitenciari, en la qual es veuen necessàriament afectats nombrosos drets reconeguts per la Constitució i també en els convenis internacionals sobre drets humans.

Des d'aquesta perspectiva, cal considerar de forma especial la prohibició d'aplicar penes o tractaments cruels, inhumans o degradants, el respecte a la dignitat de la persona, la no discriminació, el dret a la seguretat personal o, fins i tot, el dret a la intimitat que també cal preservar, encara que amb certes limitacions, com és lògic, dins l'àmbit penitenciari.

Un altre aspecte relacionat amb l'internament que afecta molt directament els drets dels reclusos és el règim disciplinari. Malgrat que l'internament suposa l'existència d'una relació d'especial subjecció dels interns envers l'Administració en la qual el reglament pot desenvolupar un paper important, no és menys cert que les mesures disciplinàries tenen caràcter limitatiu i han de poder comptar amb un suport normatiu amb rang de llei per tal de preservar el principi constitucional de legalitat en matèria sancionadora.

Finalment, no es pot oblidar que el règim d'internament ha de permetre, en la mesura que ho permeti el contingut i el sentit de la pena, l'exercici dels drets de la persona en els ordres civil, social, econòmic o cultural.

Tots aquests factors, juntament amb la necessitat d'una ordenació general dels mitjans i del funcionament del Centre Penitenciari, justifiquen l'aprovació d'aquesta llei a partir dels criteris que s'exposen a continuació.

El primer és la necessitat de configurar el sistema jurídic penitenciari d'acord amb el principi de legalitat i de reserva de llei. La llei ha de ser la peça clau d'aquest sistema per les raons que ja s'han esmentat, sense perjudici que el reglament hagi de tenir en aquest cas un protagonisme important atesa la naturalesa administrativa del règim penitenciari i de la relació que deriva de l'internament.

El segon és l'establiment dels principis generals que han d'inspirar l'aplicació

del règim penitenciari, entre els quals cal destacar la garantia i el respecte dels drets constitucionals dels interns en allò que no quedi afectat per la pena i les pròpies condicions inherents a l'internament, i la funció reeducativa i resocialitzadora a la qual ha de tendir el tractament penitenciari.

L'organització dels serveis penitenciaris és un altre eix de la llei que es regula des d'una perspectiva general, malgrat que el Principat d'Andorra només disposi d'un centre penitenciari. L'existència d'aquest únic centre no fa innecessària la regulació general per llei, ja que és evident que cal establir unes definicions mínimes amb rang legal, i tampoc no es descarta que hi pugui haver en el futur nous centres d'aquesta naturalesa.

La regulació del règim penitenciari és un altre aspecte important de la llei, en el qual s'incorporen les previsions relatives a les condicions d'ingrés al Centre i es defineix amb precisió l'estatut penitenciari amb les obligacions corresponents dels interns. Dins d'aquest àmbit cal destacar de manera especial el que fa referència a les normes de convivència dins el Centre, comunicacions i visites, les condicions de seguretat i les regles relatives a trasllats i a la posada en llibertat.

El règim disciplinari també és una part rellevant de la llei en la mesura que garanteix l'ordre i la seguretat dins el Centre, que sempre tenen el risc de quedar compromesos per les característiques inherents que té el règim de privació de llibertat i la convivència, no sempre fàcil, dins el Centre. En aquest àmbit, la llei és especialment escrupulosa amb el principi de legalitat quan defineix la tipologia d'infraccions i sancions, el procediment i les garanties. En aquest darrer apartat, també cal destacar l'apartat de la llei que reconeix i regula el dret a formular peticions, queixes i recursos en relació amb el tractament penitenciari.

Per últim, la llei preveu i regula un conjunt de prestacions als interns que abasta des de la cobertura de necessitats bàsiques, com és l'assistència sanitària, les activitats educatives, culturals i de lleure, fins a les prestacions de naturalesa psicològica i social. A aquestes prestacions cal afegir el treball penitenciari,

amb el qual es completa el quadre de les actuacions que tenen com a finalitat bàsica la reeducació i resocialització dels interns.

El nou marc normatiu que estableix aquesta Llei suposa, doncs, un pas necessari i plenament justificat per dotar el règim penitenciari del Principat d'Andorra d'un referent jurídic clar, complet i ajustat a les previsions constitucionals i, al mateix temps, adaptat als requeriments d'una societat moderna i desenvolupada.

Títol I. Disposicions generals

Capítol primer. Principis de dret i garanties en matèria de drets i llibertats fonamentals

Article 1

Principi de legalitat

1. El règim i l'activitat penitenciària es desenvolupen amb les garanties i dins els límits establerts per la Constitució, aquesta Llei, els reglaments que la desenvolupen i les resolucions judicials.

2. El règim penitenciari comporta una relació de subjecció especial dels interns amb l'Administració. Els reglaments del Govern la desenvolupen d'acord amb el que preveu aquesta Llei.

Article 2

Garanties en matèria de drets i llibertats fonamentals

El règim d'internament ha de respectar en tot cas:

- a) La personalitat i la dignitat humana dels interns.
- b) La llibertat ideològica i religiosa dels interns.
- c) Els drets i les llibertats fonamentals, els altres drets i els interessos jurídics dels interns que no estiguin afectats per la condemna.

Article 3

Exercici de drets

1. El règim d'internament no afecta l'exercici dels drets fonamentals de la persona més enllà dels límits que deri-

ven de la condemna, el sentit de la pena i del règim d'internament previst en aquesta Llei.

2. Els interns poden exercir els drets civils, polítics, socials i d'altra naturalesa, llevat dels que són incompatibles amb l'objecte de la seva detenció o el compliment de la condemna.

Article 4

Principi de no discriminació

Els interns no poden ser objecte de discriminació de cap mena per raó de raça, opinions polítiques, creences religioses, condició social o qualsevol altra circumstància personal. Tampoc no es poden discriminar per raó de nacionalitat. Aquest principi s'ha d'aplicar en tots els àmbits del règim i de l'activitat penitenciària.

Article 5

Seguretat i integritat personal

1. L'Administració penitenciària té el deure de garantir la vida, la integritat personal i la salut dels interns.

2. L'Administració penitenciària ha d'adoptar les mesures necessàries per assegurar la convivència pacífica dins del Centre Penitenciari i evitar situacions de risc per als interns.

3. L'Administració penitenciària té l'obligació d'estudiar i resoldre amb la més gran celeritat possible les peticions o les queixes que formulin els interns en relació amb la seguretat personal i adoptar, si cal, les mesures preventives oportunes.

Article 6

Principis en relació amb el tracte personal en l'àmbit penitenciari

1. Els interns no poden ser objecte de tortures ni ser sotmesos a maltractaments o vexacions de paraula o d'obra.

2. Tampoc no poden ser objecte de tractes degradants ni d'un rigor innecessari o desproporcionat en l'aplicació de les normes que regulen el règim penitenciari.

3. Els interns tenen el deure de tractar amb respecte i consideració els funcionaris i les autoritats del Cos Penitenciari, i també el personal que desenvolupi les seves tasques al Centre Penitenciari.

També tenen el deure de comportar-se correctament amb els altres interns.

4. L'incompliment dels deures de tracte personal és objecte de responsabilitat disciplinària d'acord amb el que estableix aquesta Llei.

Article 7

Dignitat

1. Els interns tenen dret a ser designats pel seu propi nom.

2. Els interns tenen dret a disposar d'unes condicions d'internament dignes, especialment en el que fa referència a les seves necessitats vitals.

3. També tenen dret:

a) A disposar de la seva pròpia roba d'acord amb el que es determini reglamentàriament o a optar per la que li procuri el Centre Penitenciari.

b) A disposar dels béns de la seva propietat que autoritzi la llei i el reglament.

4. Els interns tenen dret a disposar d'intimitat, especialment en les comunicacions i les visites amb el seu entorn familiar i personal, sense perjudici de les limitacions establertes per raons de seguretat i d'ordre intern del Centre Penitenciari.

Article 8

Informació sobre el règim d'internament

Els interns han de rebre informació sobre el règim d'internament al Centre Penitenciari, els seus drets i deures, les normes disciplinàries i els procediments per formular peticions, queixes i recursos.

Article 9

Accés a prestacions

1. Els interns tenen dret a disposar d'assistència sanitària i de mitjans per desenvolupar activitats educatives, culturals i d'esbarjo.

2. Aquests drets s'exerceixen d'acord amb el que estableix aquesta Llei i els reglaments que la desenvolupen.

Article 10

Treball en règim penitenciari

Els interns poden accedir al treball en règim penitenciari durant el període d'internament, d'acord amb les disponibilitats del Centre. L'Administració penitenciària facilita l'accés al treball en condicions que garanteixin la dignitat de la persona i la protecció de la seguretat social.

Article 11

Dret a formular peticions, queixes i recursos

Els interns tenen el dret de formular peticions i de presentar queixes i recursos en relació amb el règim d'internament, d'acord amb el que preveu aquesta Llei i els reglaments que la desenvolupen.

Article 12

Orientació per a la reinserció social

L'Administració penitenciària ha de disposar de mitjans d'orientació per a la resocialització i reinserció social dels interns, per tal de contribuir a reduir els riscos d'exclusió social com a conseqüència del compliment de la pena de privació de llibertat.

Capítol segon. Els centres penitenciaris

Article 13

Creació i gestió dels centres penitenciaris

1. Correspon al Govern acordar la creació dels centres penitenciaris en funció de les necessitats existents al Principat d'Andorra.

2. L'exercici de la política penitenciària i la gestió dels centres penitenciaris correspon al ministeri competent d'interior.

Article 14

Organització dels centres penitenciaris

1. L'organització interna dels centres penitenciaris es regula per reglament, respectant, en tot cas, les previsions d'aquesta Llei sobre el règim penitenciari.

2. El reglament no pot restringir, directament o indirectament, els drets dels interns reconeguts per la Llei.

Article 15

Condicions materials dels centres penitenciaris

1. Els centres penitenciaris han de disposar de:

- a) Cel·les que disposin de les condicions bàsiques que garanteixin la dignitat dels interns
- b) Infermeria
- c) Cuina
- d) Locutoris individuals
- e) Biblioteca
- f) Instal·lacions esportives i recreatives
- g) Pati
- h) Sala de reunions familiars
- i) Espais per a activitats laborals i d'atenció social
- j) Les altres instal·lacions necessàries que derivin de l'aplicació d'aquesta Llei

2. Les instal·lacions dels centres penitenciaris han de garantir els serveis de subministrament, espai, enllumenat i calefacció que permetin una vida digna.

Article 16

Règim d'internament per raó de sexe, edat i altres circumstàncies personals

1. Els interns han d'ocupar les cel·les d'acord amb els criteris següents:

- a) Els homes i les dones han d'estar separats.
- b) Els majors d'edat i els menors han d'estar separats.
- c) Els interns preventius han d'estar separats dels condemnats, sempre que no s'alteri la seguretat i la convivència del Centre i la dels propis interns.
- d) S'ha de procurar que els interns considerats perillosos o capaços d'exercir una influència nociva sobre els altres estiguin separats de la resta d'interns.

2. Els centres han d'adoptar mesures especials d'estada i de relació amb la resta dels interns respecte dels que tinguin malalties físiques o psíquiques o hagin estat condemnats per delictes d'imprudència.

3. El principi de presumpció d'innocència ha de guiar el capteniment del règim penitenciari dels interns preventius.

Article 17

Règims especials d'internament

1. Els centres penitenciaris han d'adoptar les mesures necessàries per a l'efectivitat de les previsions establertes a l'article anterior mitjançant l'establiment de règims especials en funció de la tipologia dels interns.

2. També han de prendre les mesures necessàries perquè els interns amb malalties físiques o psíquiques puguin rebre l'assistència mèdica o psicològica que necessitin.

3. Les mesures previstes en aquest article no s'han d'aplicar en el cas de la creació de centres especialitzats o quan l'ingrés penitenciari s'efectuï en un centre estranger en aplicació d'un conveni o d'un acord internacional.

Capítol tercer. Ingress penitenciari

Article 18

Manament judicial

L'ingrés d'una persona al Centre Penitenciari només es pot fer en virtut de manament acordat per l'autoritat judicial competent. També es pot produir per presentació voluntària de la qual s'ha d'informar immediatament l'autoritat judicial perquè acordi el que procedeixi.

Article 19

Llibre de registre

El Centre Penitenciari ha de portar un llibre de registre on s'han d'anotar tots els ingressos.

Article 20

Expedient personal

Cada intern disposa d'un expedient personal que s'obre quan ingressa. En l'expedient han de constar les seves dades personals i les relatives a la seva situació processal i penitenciària.

Article 21

Mesures de comprovació i d'higiene

1. En el moment de l'ingrés al Centre Penitenciari, els interns s'han de sotme-

tre a enregistrament i escorcoll personal, de la roba i d'altres objectes que portin.

2. També s'han de sotmetre a les mesures d'higiene personal quan siguin necessàries. Aquestes mesures poden incloure la inutilització de roba i d'altres objectes contaminats o contaminants.

Article 22

Dipòsit d'objectes personals

S'ha de constituir un dipòsit amb els objectes i altres pertinences susceptibles de generar risc per a la integritat i la seguretat del mateix intern i dels altres interns. Aquest dipòsit serà restituït en el moment de la sortida definitiva de l'intern o a les persones autoritzades pel mateix intern, llevat del cas que l'autoritat judicial n'ordeni la retenció i custòdia pel Centre Penitenciari.

Article 23

Disposició d'efectiu i compte especial

1. Els interns no poden conservar diners al seu poder.

2. Amb les quantitats de lliure disposició de què els interns disposen quan ingressen al Centre i amb les que rebin per qualsevol mitjà de procedència legítima es constitueix un compte especial. Aquest compte té naturalesa interna i la seva administració correspon al Centre.

3. Amb els diners del compte especial l'intern pot atendre les despeses que li són permeses, així com ordenar transferències a la seva família. L'Administració penitenciària ha de facilitar als interns els tràmits per a la disposició dels fons.

Article 24

Reconeixement mèdic i psicològic

1. Els interns han de ser examinats en el moment del seu ingrés pels serveis mèdics del Centre Penitenciari amb la finalitat de comprovar el seu estat de salut general i detectar la presència de malalties contagioses o que requereixin un tractament urgent.

2. En cas de malaltia contagiosa es poden aplicar mesures d'aïllament. Aquestes mesures s'hauran d'aixecar tan bon punt cessi la situació de risc.

3. Els serveis mèdics del Centre Penitenciari valoren les necessitats de l'intern pel que fa a l'ús de medicaments. El Cen-

tre els facilita, en el seu cas, els que siguin necessaris per al seu tractament mèdic.

4. Els interns han de ser visitats per un psicòleg quan ho determinin els serveis mèdics del Centre.

Article 25

Condicions d'allotjament en cel·la

Les cel·les han de tenir unes condicions que garanteixin les necessitats d'higiene dels interns i han de disposar dels serveis i de les instal·lacions bàsiques que permetin una estada en condicions dignes. El reglament ha de determinar els serveis mínims dels quals han de disposar les cel·les.

Article 26

Béns de primera necessitat

1. El Centre Penitenciari ha de facilitar als interns els serveis i els articles d'higiene diària.

2. També ha de facilitar als interns la roba necessària per a la seva estada al Centre Penitenciari i, en el seu cas, per a les seves sortides a l'exterior, quan l'intern no hagi optat pel dret d'utilitzar les seves pròpies peces de roba. La roba facilitada pel Centre no pot ser distintiva de la condició d'intern en el cas de sortides a l'exterior.

3. El Centre Penitenciari ha de facilitar a l'intern la roba de llit necessària i la disponibilitat d'un lloc per guardar les seves pertinences.

4. El Centre Penitenciari ha d'adoptar les mesures necessàries per assegurar la neteja periòdica de les cel·les, així com de la roba d'ús personal i de llit.

Article 27

Alimentació dels interns

1. El Centre Penitenciari ha de proporcionar als interns una alimentació suficient, variada i equilibrada dietèticament.

2. Els serveis mèdics del Centre han de comprovar les condicions dietètiques i d'higiene dels aliments i determinar, en el seu cas, dietes especials en funció de la salut dels interns.

3. El Centre Penitenciari ha de garantir que l'alimentació diària dels interns sigui prou variada com per permetre la pràcti-

ca de les seves conviccions religioses i culturals.

Títol II. Règim penitenciari

Capítol primer. Drets i deures dels interns

Article 28

Normes de convivència dins el Centre

1. El règim penitenciari s'ha de desenvolupar amb condicions que garanteixin la convivència pacífica i ordenada entre els interns i entre aquests interns i el personal al servei del Centre Penitenciari.

2. D'acord amb el que estableix aquesta Llei i els reglaments generals, correspon al Centre Penitenciari establir les normes de règim interior.

Article 29

Drets dels interns

Són drets dels interns:

a) Els que reconeix aquesta Llei i la normativa penitenciària.

b) Ser tractats amb respecte i correcció pel personal al servei del Centre, sense perjudici de les mesures i correccions disciplinàries que es puguin adoptar en els casos previstos en la normativa penitenciària.

c) Ser beneficiaris de les prestacions assistencials i d'altra naturalesa, d'acord amb el que determina el capítol primer del títol IV.

d) L'accés al treball, d'acord amb el que determina el capítol segon del títol IV.

e) Utilitzar les instal·lacions d'oci i de lleure, en les condicions establertes pel reglament de règim interior.

f) Disposar dels objectes personals permesos d'acord amb la normativa penitenciària, així com adquirir articles autoritzats.

Article 30

Deures dels interns

Són deures dels interns:

a) Complir les condicions d'internament d'acord amb el que hagi establert l'autoritat que hagi ordenat l'interna-

ment o amb el contingut de la pena, fins al moment de ser alliberats.

b) Complir les normes de règim interior del Centre, especialment les que fan referència a l'ordre i a la disciplina.

c) Mantenir i conservar les instal·lacions del Centre i el material que se'ls hagi lliurat.

d) Mantenir una actitud de respecte i correcció envers els altres interns i el personal del Cos Penitenciari així com el personal que desenvolupi les seves tasques al Centre Penitenciari.

e) Respectar les mesures de sanitat i d'higiene.

f) Ocupar-se de les activitats de conservació i de manteniment de les instal·lacions que determini el reglament del Centre.

g) Dur a terme les tasques de servei comunitari que determini el reglament del Centre.

h) Complir les sancions disciplinàries que se'ls hagi pogut imposar d'acord amb la normativa penitenciària.

i) Els altres deures que determini la normativa penitenciària.

Article 31 *Horari*

1. El Centre Penitenciari ha de fixar un horari en funció del qual es regulen les activitats del Centre. L'horari s'ha de complir rigorosament.

2. Les normes de règim interior han de determinar les activitats que són obligatòries i les que són optatives.

3. L'horari penitenciari ha de garantir vuit hores de descans nocturn com a mínim i ha de ser compatible amb les activitats prestacionals, d'assistència i de lleure establertes per la normativa penitenciària.

Article 32

Relació amb el personal al servei del Centre

1. Els interns han de mostrar sempre una actitud de respecte, consideració i col·laboració en les seves relacions amb el personal al servei del Centre. Aquesta actitud s'ha de mantenir quan siguin re-

querits pel personal i quan s'hi dirigeixin.

2. Els interns han d'obeir les ordres donades pel personal al servei del Centre en l'exercici de les funcions que els atribueix la normativa penitenciària.

Article 33

Participació dels interns

El reglament de règim interior ha d'establir mecanismes de participació dels interns en el desenvolupament d'activitats en l'àmbit de les prestacions reconegudes al títol IV, així com en els altres serveis penitenciaris que es determini.

Article 34

Bona conducta

1. Els interns que mantinguin una actitud de respecte de les normes de règim interior i facin prestacions personals que contribueixin al bon ordre, la neteja i la higiene del Centre poden gaudir del benefici de reducció de condemna per bona conducta en els termes establerts per la legislació processal penal.

2. Aquest benefici pot ser retirat totalment o parcialment en cas d'infracció posterior per l'intern de les normes penitenciaris.

3. El director del Centre Penitenciari pot proposar l'adopció de les mesures relatives a la bona conducta o a la seva retirada, d'acord amb el que estableix la legislació processal penal.

Article 35

Adquisició de béns de consum i d'ús personal

1. Els interns poden adquirir béns de consum i d'ús personal dins dels límits que s'estableixin reglamentàriament. Els reglaments de règim interior no poden restringir les previsions que, en el seu cas, puguin establir els reglaments generals en aquesta matèria.

2. L'adquisició de productes es pot fer a l'economat del Centre. Els interns poden participar en el control de qualitat i de preus de l'economat en els termes previstos a l'article 33.

3. Els envasos i els productes procedents de l'exterior resten subjectes a inspecció i control.

4. En cas de mala conducta es podrà restringir el dret a adquirir i posseir béns, llevat dels d'higiene personal de primera necessitat.

Capítol segon. Comunicacions i visites

Article 36

Comunicacions orals i escrites

1. Els interns tenen el dret de comunicar-se periòdicament de forma oral i escrita amb els seus familiars, amics, advocats i representants acreditats d'organismes i institucions de cooperació penitenciària, llevat que es trobin en situació d'incomunicació acordada per l'autoritat judicial.

2. Aquest dret es pot exercir en la pròpia llengua i s'ha de desenvolupar en condicions de privacitat, sense altres restriccions que les imposades per raons de seguretat.

3. El règim i les modalitats de les comunicacions orals es regula per reglament el qual haurà de garantir, en tot cas, una comunicació mínima setmanal de durada no inferior a trenta minuts i unes condicions que permetin el desenvolupament normal de la conversació.

4. El Centre ha de disposar de locals especialment adequats per a les visites familiars o per a les d'altres persones a què es refereix l'apartat primer.

Article 37

Comunicacions amb l'autoritat judicial i el Ministeri Fiscal

1. La comunicació dels interns amb les autoritats judicials, amb el Ministeri Fiscal i amb els seus delegats s'ha de fer quan aquestes autoritats ho demanin.

2. Aquestes comunicacions, així com les que l'intern tingui amb l'advocat encarregat de la seva defensa, s'han de fer en locals adequats que facilitin al màxim la comunicació i permetin, en el seu cas, l'estudi de documents.

Article 38

Comunicacions telefòniques i per via telemàtica

1. Les comunicacions orals es poden fer telefònicament en els casos i en les condicions que determini el reglament a través dels mitjans que l'Administració

penitenciària posi a disposició dels interns.

2. L'intern ha d'abonar l'import de les trucades telefòniques d'acord amb les tarifes públiques vigents.

3. Les comunicacions es poden fer via telemàtica quan el Centre disposi dels mitjans adequats i així ho estableixi el reglament de règim interior.

4. Es prohibeix l'ús de telèfons mòbils als interns.

Article 39

Informació per motius familiars

1. El Centre Penitenciari ha d'informar el familiar més proper a l'intern en cas de mort, ingrés hospitalari, o accident o malaltia greu. Aquesta informació s'ha de produir amb la més gran celeritat possible.

2. L'intern té dret a ser informat en el termini més breu possible de la mort, malaltia o accident greu dels seus familiars més propers o de la persona amb la qual mantingui una relació estable de parella.

3. L'intern té dret en el termini més breu possible a comunicar a la seva família i al seu advocat i, en el seu cas, a la persona amb la qual mantingui una relació estable de parella, l'ingrés al Centre Penitenciari o el trasllat a un altre establiment.

Article 40

Intervenció i restricció de les comunicacions

1. Les comunicacions orals i escrites només poden ser restringides o intervingudes quan ho determini l'autoritat judicial.

2. Les cartes que entrin al Centre s'han d'obrir en presència de l'intern al qual van adreçades, a l'únic efecte de verificar que no s'utilitzen per introduir articles o productes prohibits. Aquesta comprovació ha de respectar en tot cas el secret de les comunicacions.

3. El director del Centre Penitenciari pot demanar que es dicti una autorització judicial d'intervenció o restricció de les comunicacions quan hi hagi indicis raonables per creure que els comunicants poden estar preparant una actua-

ció delictiva o que pugui comprometre la seguretat i la convivència dins el Centre.

Capítol tercer. Seguretat i vigilància

Article 41

Competències en matèria de seguretat i vigilància

1. La vigilància exterior dels centres penitenciaris correspon al Cos de Policia. La vigilància i la seguretat interna dels centres correspon al Cos Penitenciari.

2. En cas de necessitat, el ministre competent pot autoritzar l'entrada de les forces de policia a l'interior dels centres.

Article 42

Cos Penitenciari

1. El Cos Penitenciari té per missió custodiar els interns i les altres missions que determina la Llei del Cos Penitenciari.

2. Els membres del Cos Penitenciari constitueixen un cos funcional especial i tenen la condició d'agents de l'autoritat, en el marc de l'especificitat de llurs funcions. Es regeixen per la seva normativa específica i pel que estableix aquesta Llei.

Capítol quart. Alliberament i trasllat dels interns

Article 43

Alliberament

1. La llibertat dels interns ha de ser acordada per l'autoritat judicial competent. L'Administració penitenciària ha de fer efectiva la posada en llibertat de forma immediata un cop rebuda la comunicació judicial escrita, previ el compliment dels tràmits penitenciaris necessaris.

2. L'Administració penitenciària ha de posar en coneixement de l'autoritat judicial competent els casos en què per extinció de la pena i, en el seu cas, per aplicació dels beneficis penitenciaris, consideri que és procedent posar en llibertat un intern.

Article 44

Accions de suport social

L'Administració general ha de vetllar perquè els seus serveis socials o els comuns ajudin els interns posats en llibertat a trobar un allotjament adequat, quan no en disposin, i una feina.

Article 45

Trasllat dels interns

1. Els interns poden sortir del Centre Penitenciari per raó de les actuacions judicials que els afectin, d'acord amb el que decideixi l'autoritat judicial competent.

2. També poden sortir del Centre Penitenciari per consulta o ingrés en un centre hospitalari, quan no es pugui donar una atenció suficient amb els mitjans sanitaris de què disposi el Centre. Els ingressos en centres hospitalaris s'han de comunicar a l'autoritat judicial competent, al Ministeri Fiscal i al ministre corresponent.

3. Els trasllats d'interns s'han de fer de forma que se'n garanteixi la dignitat i els drets, i la seguretat en la conducció. La conducció i la custòdia es porta a terme sota la responsabilitat del Cos de Policia.

Article 46

Permis de sortida

1. Els interns poden abandonar el Centre Penitenciari quan disposin d'un permís de sortida atorgat per l'autoritat judicial competent d'acord amb el que preveu la legislació processal penal.

2. El director del Centre Penitenciari ha d'emetre un informe previ sobre les circumstàncies en què s'ha de fonamentar l'atorgament del permís.

3. El Cos de Policia ha d'adoptar les mesures necessàries per garantir la vigilància de l'intern d'acord amb el que determini l'autorització judicial.

Article 47

Cooperació amb l'autoritat judicial

1. L'Administració penitenciària coopera amb l'autoritat judicial en l'aplicació dels règims de semilibertat i llibertat condicional, en els termes que determina la legislació processal penal. A aquests efectes facilita la informació necessària per adoptar aquestes mesures i

aplica, en el seu cas, les mesures de control que es determinin en la resolució judicial.

2. El director del Centre Penitenciari intervé en els procediments per acordar els règims de semilibertat o de llibertat condicional, expressant el seu parer sobre l'adopció de la mesura.

Títol III. Règim disciplinari

Capítol primer. Infraccions

Article 48

Finalitat del règim disciplinari

1. El règim disciplinari dels centres penitenciaris té com a objectiu preservar la seguretat interna i la convivència entre els interns i entre aquests interns i el personal al servei del Centre o altres persones que hi accedeixin legalment.

2. El règim disciplinari es regeix pel que estableixen aquesta Llei i els reglaments, tenint en compte la relació de subjecció especial existent com a conseqüència de l'internament en un establiment públic.

3. L'exercici de les facultats disciplinàries correspon al personal del Cos Penitenciari. Els interns no poden desenvolupar serveis que impliquin l'exercici d'aquestes facultats.

Article 49

Tipologia de les infraccions

Les infraccions disciplinàries comeses pels interns poden ser molt greus, greus i lleus.

Article 50

Infraccions molt greus

Són faltes molt greus:

- Les agressions, amenaces o coaccions a les autoritats, als agents de l'autoritat, als membres del personal, als visitants o als interns.
- Calumniar, injuriar, insultar i faltar greument al respecte a les autoritats, als agents de l'autoritat, a membres del personal i a visitants.
- La desobediència a les ordres rebudes d'autoritats i funcionaris en l'exercici de les seves funcions.

d) La participació en motins o accions col·lectives contra el règim o l'ordre penitenciari i la inducció o la instigació a uns o altres fets.

e) Intentar, facilitar o consumir la pròpia evasió o la dels altres.

f) Els actes de resistència activa i greu a les ordres rebudes d'autoritats o funcionaris en l'exercici de les seves funcions.

g) Inutilitzar deliberadament les dependències, els materials o els efectes de l'establiment o les pertinences d'altres persones, causant-hi danys de quantia elevada.

h) La sostracció de béns o materials del Centre o d'altres persones.

i) L'entrada, el tràfic, la cessió, la possessió o el consum de productes estupefaents dins del Centre.

j) L'entrada, el tràfic, la cessió o la possessió d'armes o objectes perillosos per a la seguretat de les persones o del Centre.

k) Haver estat sancionat per la comissió de tres faltes greus en un període d'un any.

Article 51

Infraccions greus

Són faltes greus:

a) Insultar i faltar greument al respecte a altres interns.

b) Causar danys de quantia escassa a les dependències, als materials o a altres instal·lacions del Centre o a les pertinences d'altres persones, i també causar en els mateixos béns danys greus per negligència o imprudència.

c) L'entrada, el tràfic, la cessió, la possessió o la sortida no autoritzada d'objectes prohibits per les normes de règim interior, que no estiguin presos en l'article anterior.

d) L'entrada, l'elaboració, el tràfic, la cessió, la possessió o el consum no autoritzat de begudes alcohòliques o de medicaments.

e) Oferir gratificacions als funcionaris amb la finalitat d'obtenir favors.

f) Haver estat sancionat per la comissió de tres faltes lleus en un període de sis mesos.

Article 52

Infraccions lleus

1. Són infraccions lleus les conductes, actuacions o omissions que infringeixin la normativa penitenciària i no estiguin incloses en els articles precedents.

2. El catàleg d'infraccions lleus s'ha d'establir per reglament, atenent els criteris de l'apartat anterior.

Capítol segon. Sancions

Article 53

Sancions

1. Una infracció disciplinària pot donar lloc a les sancions següents:

a) Aïllament en cel·la, que no podrà excedir trenta dies.

b) Aïllament durant el cap de setmana, amb un màxim de set.

c) Limitació de les comunicacions orals i visites durant dos mesos com a màxim.

d) Privació d'assistència a actes recreatius i de lleure, fins a un mes com a màxim.

e) Privació de fer trucades telefòniques durant un mes com a màxim.

f) Prohibició de rebre paquets de l'exterior per un període màxim d'un mes.

g) Privació de disposar d'aparell de televisió durant un període màxim de dos mesos.

2. Les sancions a què es refereixen les lletres a i b només es poden imposar en els supòsits d'infracció molt greu. Les altres sancions es poden imposar en els supòsits d'infracció greu o lleu, aplicant el principi de proporcionalitat.

3. En funció de la gravetat dels fets, de les circumstàncies concurrents i dels antecedents i de la personalitat de l'autor, es poden imposar conjuntament dues de les sancions previstes a l'apartat primer. En cap cas no es poden acumular les sancions previstes a les lletres a i b.

Article 54

Aïllament en cel·la

1. La sanció d'aïllament en cel·la es compleix previ informe favorable dels serveis sanitaris del Centre. Aquests serveis han de supervisar el compliment de la sanció i poder proposar, si escau, la suspensió o modificació de la sanció imposada, quan hi hagi motius de salut que ho justifiquin.

2. La sanció d'aïllament no pot aplicar-se a les dones gestants.

3. En el cas en què no sigui possible complir la sanció d'aïllament d'acord amb el que preveu l'apartat primer, la sanció se substitueix per una altra.

Article 55

Procediment disciplinari

1. El procediment disciplinari es regula per reglament, el qual ha de garantir, en tot cas:

a) El dret de l'intern a conèixer els càrrecs i a presentar-hi al·legacions.

b) La notificació a l'intern de la resolució de l'expedient, amb motivació suficient dels fets i fonaments jurídics en què s'empara.

2. S'ha de garantir als interns el dret de comunicar-se amb el seu advocat per poder preparar les al·legacions i, si escau, el recurs, respectant els terminis de què disposa.

3. El director o director adjunt pot adoptar com a mesura provisional el règim d'aïllament en cas d'infracció molt greu, sempre que sigui estrictament necessari per mantenir l'ordre i la seguretat del Centre.

4. Les sancions disciplinàries s'han de posar en coneixement de l'autoritat judicial competent, del Ministeri Fiscal i del ministre competent.

Article 56

Competència sancionadora

1. La imposició de les sancions correspon al director del Centre Penitenciari.

2. La potestat sancionadora en relació amb les infraccions lleus pot ser delegada al director adjunt. La delegació per a la imposició de sancions greus i molt

greus només pot tenir lloc en els supòsits especials que determini el reglament.

Article 57

Críters per a la interposició de les sancions

Per a la imposició i graduació de les sancions previstes en aquesta Llei s'han de prendre en consideració les circumstàncies concurrents, la personalitat i els antecedents de conducta de l'intern i la reiteració o la reincidència.

Article 58

Prescripció

1. Les infraccions disciplinàries molt greus i greus prescriuen al cap de dos mesos i les lleus al cap d'un mes. La prescripció s'interromp des del moment en què s'inicia el procediment sancionador.

2. Les sancions imposades per infraccions molt greus i greus prescriuen al cap d'un any i les imposades per infraccions lleus al cap de sis mesos.

Títol IV. Prestacions, treball penitenciari i dret al recurs

Capítol primer. Prestacions als interns

Article 59

Prestacions penitenciàries

Els centres penitenciaris han de prestar als interns els serveis següents:

a) Assistència sanitària

b) Activitats educatives, culturals i de lleure

c) Assistència psicològica i social, especialment amb finalitat reeducadora i de resocialització

Article 60

Assistència sanitària

1. Els centres penitenciaris han de proveir serveis sanitaris d'atenció als interns.

2. L'organització dels serveis sanitaris es regula per reglament, el qual ha de preveure la col·laboració d'especialistes i les fórmules per concertar amb centres

hospitalaris i psiquiàtrics l'internament dels reclusos quan sigui necessari.

Article 61

Activitats educatives i culturals

1. Els interns poden matricular-se en activitats educatives i professionals i poden seguir els cursos a través de mitjans telemàtics, televisió o per correspondència, d'acord amb la disponibilitat de mitjans del Centre.

2. L'Administració penitenciària pot promoure la signatura de convenis amb centres d'ensenyament per tal de facilitar als interns l'accés a l'educació en els seus diferents graus i modalitats.

3. Cada Centre Penitenciari ha de tenir una biblioteca i una mediateca. Aquests serveis han de disposar de material adequat d'acord amb les necessitats culturals i educatives dels interns, amb una atenció especial a l'educació dels joves.

4. Els interns tenen dret a disposar de llibres, diaris i revistes de lliure circulació a l'exterior, amb l'única limitació que aconselli el seu tractament reeducatiu.

Article 62

Activitats de lleure

1. Els interns que no tenen el règim penitenciari semiobert concedit tenen dret a una hora diària de passeig a l'aire lliure, com a mínim, d'acord amb l'horari del Centre Penitenciari establert per reglament.

2. L'Administració penitenciària ha de garantir l'existència d'instal·lacions culturals, esportives i de lleure en els centres penitenciaris i preveure'n l'ús pels interns, en l'horari establert per reglament.

Article 63

Assistència psicològica i social

1. Els centres penitenciaris han de disposar d'uns serveis d'assistència social i psicològica orientats a la reeducació i la resocialització dels interns. A aquests efectes han de disposar dels professionals necessaris en funció de la població interna.

2. Són funcions bàsiques d'aquests serveis l'estudi de la personalitat dels interns i l'aplicació dels mètodes de tractament adreçats a l'assessorament

psicològic, la modificació d'actituds i la teràpia de comportaments.

Capítol segon. Treball penitenciari

Article 64

Principis aplicables al treball penitenciari

1. L'Administració penitenciària ha de fomentar l'accés al treball dels interns, en relació amb les tasques comunitàries i serveis del Centre.

2. El treball penitenciari no es pot aplicar com a mesura de correcció i les seves condicions d'exercici han de respectar la dignitat, els drets laborals i la protecció de la seguretat social de l'intern.

3. L'Administració penitenciària vetlla perquè les retribucions pel treball s'ajustin al rendiment, la categoria professional i l'activitat desenvolupada. Les retribucions percebudes s'ingressen en el compte especial a què es refereix l'article 23.

Article 65

Formes de realització

1. L'Administració penitenciària organitza i planifica el treball de forma que es prioritzi la formació dels interns, les prestacions en serveis auxiliars i comuns dels centres i, en el seu cas, les activitats artesanals, intel·lectuals i artístiques.

2. Poden beneficiar-se del treball fora del Centre Penitenciari els interns que tinguin reconegut el règim de semillibertat d'acord amb el que estableix la legislació processal penal.

Article 66

Criteris d'assignació

Per reglament s'han de fixar els criteris de prioritització en l'accés al treball quan no sigui possible aconseguir l'ocupació de tots els interns que ho demanin. En tot cas, tenen preferència els interns que tinguin el deure de treballar.

Article 67

Contractació

1. La relació laboral s'estableix mitjançant contractació amb l'Administració penitenciària, d'acord amb el que estableixen els reglaments que desenvolupen la present Llei.

2. En el supòsit de treball a l'exterior, la relació laboral s'estableix directament entre l'intern i l'empresa que ofereix el lloc de treball. La relació laboral ha de ser compatible amb el règim de semillibertat.

Capítol tercer. Mesures excepcionals, peticions i dret al recurs

Article 68

Suspensió dels drets previstos a la Llei

1. Els drets reconeguts als interns en aquesta Llei poden quedar suspesos temporalment en el supòsit de greus alteracions de l'ordre en els centres penitenciaris que obliguin a adoptar mesures d'excepció i a requerir la intervenció del Cos de Policia per al restabliment de l'ordre.

2. L'adopció de les mesures d'excepció ha d'ésser acordada pel ministre competent d'interior. De la seva adopció, se n'ha de donar compte immediatament al Govern, a l'autoritat judicial competent i al Ministeri Fiscal.

Article 69

Responsabilitat sobre el Centre Penitenciari

1. La intervenció del Cos de Policia implica l'assumpció temporal pel director de la Policia de les funcions de custòdia i de vigilància sobre els interns fins que no es restableixi l'ordre. El director del Centre Penitenciari manté la responsabilitat sobre la resta de les tasques que li corresponen d'acord amb la normativa penitenciària.

2. El director de la Policia i el director del Centre Penitenciari actuen coordinadament sota la direcció del ministre competent d'interior.

Article 70

Peticions i queixes

1. Els interns poden formular peticions i presentar queixes en relació amb el seu règim i al tracte penitenciari. Les peticions i queixes poden adreçar-se al director del Centre, a les autoritats administratives competents i als òrgans judicials.

2. Les peticions i queixes s'han de presentar davant el director del Centre. Si

van adreçades a una altra autoritat, el director n'és el responsable de la tramesa; en aquest cas, els interns tenen dret a presentar-les en un sobre tancat.

3. Dels escrits presentats d'acord amb aquest article se n'ha de donar justificant de recepció a l'intern.

Article 71

Recursos

Contra les decisions adoptades per les autoritats penitenciaris que afectin els seus drets i interessos, els interns poden interposar un recurs d'acord amb el que estableix el Codi de l'Administració.

Disposició addicional

El Govern ha d'aprovar els reglaments necessaris per al desenvolupament de la present Llei en el termini d'un any a partir de l'entrada en vigor de la mateixa Llei.

Disposició final

Aquesta Llei entrarà en vigor al cap de tres mesos de ser publicada al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 22 de març del 2007

Bernadeta Gaspà Bringueret
Subsindica General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

Jacques Chirac
President de la
República Francesa
Copríncep d'Andorra